

Μνήμη, εκπαίδευση και τοπική ιστορία Το εκπαιδευτικό σενάριο «Παιδιά στην Κατοχή»

[Εισήγηση στο συνέδριο: «Τοπική Ιστορία και Εκπαίδευση: Αναπτύσσοντας μια οργανική και αποτελεσματική σχέση μεταξύ τους», Λαμία, 22-24 Νοεμβρίου 2019]

Αρχοντία Μαντζαρίδου και Χάρης Αθανασιάδης

Περίληψη

Το ψηφιακό εκπαιδευτικό σενάριο «Παιδιά στην Κατοχή» στηρίζεται στις μνήμες δύο γυναικών που ως παιδιά έζησαν την περίοδο της Κατοχής – στον γερμανοκρατούμενο Πειραιά η μία, στην βουλγαροκρατούμενη Θράκη η άλλη. Πρόκειται για δύο από τις ενενήντα τρεις συνεντεύξεις που απόκεινται στην ψηφιακή πλατφόρμα «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» (www.occupation-memories.org), προϊόν ενός τρίχρονου προγράμματος, το οποίο εκπονήθηκε στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, στο εκεί Κέντρο Ψηφιακών Συστημάτων.

Το σενάριο απευθύνεται κυρίως σε μαθητές άνω των 14 ετών και ο στόχος του είναι διπλός: Να μεταδώσει ορισμένες γνώσεις για την περίοδο της Κατοχής και ταυτόχρονα να καλλιεργήσει ορισμένες κρίσιμες διανοητικές δεξιότητες. Για το σκοπό αυτό, οι αφηγήσεις των δύο γυναικών πλαισιώνονται από ένα ευρύ φάσμα ερωτημάτων, πηγών και δραστηριοτήτων, κατάλληλα επιλεγμένων ώστε η ανασυγκρότηση του παρελθόντος να γίνεται με την ενεργή συμμετοχή των μαθητών. Οι μαθητές, εκκινώντας από τις πιο ζωντανές μνήμες των αφηγητριών, ανασυνθέτουν βήμα βήμα τον κόσμο των παιδιών της Κατοχής και, ακολούθως, με προσεκτικές συνδέσεις εντάσσουν αυτόν τον κόσμο στη μεγάλη εικόνα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Παρωθούνται, δηλαδή, να εργαστούν με τον τρόπο των ιστορικών, έτσι ώστε τελικά μαζί με τις συγκεκριμένες ιστορικές γνώσεις να καλλιεργήσουν επίσης την κριτική τους σκέψη, την ενσυναίσθηση και μια αίσθηση ηθικής ευθύνης – να αναπτύξουν ιστορική συνείδηση, όπως ταιριάζει σε σύγχρονους πολίτες.

Το εκπαιδευτικό σενάριο χαρακτηρίζεται «ψηφιακό», εφόσον αναπτύσσεται σε κατάλληλα σχεδιασμένη πλατφόρμα, η οποία επιτρέπει τη λειτουργική αξιοποίηση όλων των πιθανών πηγών και δραστηριοτήτων: Πηγές που ξεκινάνε από κείμενα και εικόνες και φθάνουν ως τραγούδια, αποσπάσματα κινηματογραφικών ταινιών και αρχαιακούς τόπους· δραστηριότητες που ξεκινάνε από ερωτήσεις κατανόησης και φθάνουν ως το ρεπορτάζ, την κατασκευή φωτογραφικών άλμπουμ ή ακόμα και ντοκυμαντέρ. Όλα τούτα μετατρέπουν τη διδασκαλία της ιστορίας από μια βαρετή διαδικασία απομνημόνευσης σε ένα ελκυστικό και στοχαστικό ταξίδι αναζήτησης και δημιουργίας.

Λέξεις κλειδιά: προφορικές μαρτυρίες, μνήμη, ιστορικές πηγές, ιστορικές έννοιες, ψηφιακή ιστορία